

REKOMENDACJA

Zespołu ds. realizacji planu działania na rzecz poprawy podejścia do zarządzania bezpieczeństwem opartego na ryzyku

w sprawie egzekwowania zgodnej z rozporządzeniem 402/2013 oceny znaczenia zmiany w postępowaniach kontrolnych i audytach

Data wydania

6 czerwca 2023 r., wersja 1

Rekomendacja jest skierowana do

Pracowników UTK przeprowadzających kontrole i audyty.

Treść rekomendacji

Inspektorzy i audytorzy, którzy w ramach kontroli lub audytu, na podstawie „Listy kontrolnej dotyczącej stosowania Rozporządzenia 402/2013”¹, dochodzą do wniosku:

- a) że kryteria znaczenia zmiany zostały przeanalizowane przez wnioskodawcę, o którym mowa w rozporządzeniu 402/2013², niezgodnie z tym rozporządzeniem, albo
- b) że pomimo zgodnej z rozporządzeniem analizy kryteriów znaczenia zmiany przeprowadzonej przez wnioskodawcę, z której obiektywnie wynika, że zmiana jest znacząca, wnioskodawca wbrew rozporządzeniu 402/2013 decyduje, że zmiana jest nieznacząca;

powinni zastosować następującą procedurę:

- 1) inspektor lub audytor powinien stwierdzić nieprawidłowość/niezgodność, polegającą na podjęciu przez kontrolowanego/audytowanego wnioskodawcę decyzji co do znaczenia zmiany z naruszeniem art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013.

W przypadku, o którym mowa **w lit. a** nieprawidłowość/niezgodność powinna być sformułowana następująco:

„Nieprawidłowość/niezgodność nr [wskazać numer];

Niewłaściwa analiza kryteriów oceny znaczenia zmiany:

[Wskazać właściwe kryterium]: w związku z [wskazanie wniosków z zastosowania „Listy kontrolnej dotyczącej stosowania Rozporządzenia 402/2013”];

Uzasadnienie nieprawidłowości: [wskazanie na czym dokładnie polega nieprawidłowość wraz z odesłaniem do dokumentacji stanowiącej dowód];

1 <https://www.utk.gov.pl/download/1/78394/Listakontrolnadotstosowaniarozporzadzenia4022013.xlsx>

2 Rozporządzenie Komisji (UE) nr 402/2013 z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 352/2009 (Dz. Urz. UE L 121 z 03.05.2013, str. 8, z późn. zm.)

Naruszone przepisy: [art. 5 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013];

Dowód: [wskazać dowody]”.

Przykład:

„Nieprawidłowość nr 1;

Niewłaściwa analiza kryteriów oceny znaczenia zmiany:

- skutki awarii: w związku z brakiem wskazania barier zabezpieczających poza ocenianym systemem;
- monitoring: w związku z nieprzeanalizowaniem kompetencji osób, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za monitorowanie zmiany;

Uzasadnienie nieprawidłowości:

Naruszenie art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013 poprzez przeprowadzenie przez kontrolowanego niewłaściwej analizy kryteriów oceny znaczenia zmiany zawartej w Raporcie z oceny znaczenia zmiany. Z przedstawionego uzasadnienia kryterium „skutki awarii” wynika, że podczas oceny nie zostały przeanalizowane i wzięte pod uwagę bariery zabezpieczające poza ocenianym systemem. W przypadku kryterium „monitoringu” kontrolowany nie przeanalizował kompetencji osób, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za monitorowanie zmiany.

Naruszone przepisy:

Art. 5 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013;

Dowód:

Raport z oceny znaczenia zmiany”.

W przypadku, o którym mowa **w lit. b)** nieprawidłowość/niezgodność powinna być sformułowana następująco:

„Nieprawidłowość/niezgodność nr [wskazać numer];

Niewłaściwy sposób prowadzenia procesu zarządzania ryzykiem poprzez podjęcie decyzji o znaczeniu zmiany sprzecznej z analizą kryteriów zawartych w art. 4 ust. 2 lit. a) – f).

Uzasadnienie nieprawidłowości: [wskazanie na czym dokładnie polega nieprawidłowość wraz z odesłaniem do dokumentacji stanowiącej dowód];

Naruszone przepisy: [art. 5 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013];

Dowód: [wskazać dowody]”.

Przykład:

„Nieprawidłowość nr 1.

Niewłaściwy sposób zarządzania ryzykiem poprzez podjęcie decyzji o znaczeniu zmiany sprzecznej z analizą kryteriów zawartych w art. 4 ust. 2 lit. a) – f)

Uzasadnienie nieprawidłowości:

Naruszenie art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013 poprzez podjęcie decyzji o znaczeniu zmiany sprzecznej z przedstawioną w Raporcie z oceny znaczenia zmiany analizą

kryteriów: skutki awarii, innowacyjność i odwracalność. Opis przedmiotowych kryteriów zawarty ww. Raporcie wskazuje, że wiarygodny najgorszy scenariusz może prowadzić do wypadku z ofiarami śmiertelnym, zastosowano nowe typy urządzeń w ramach ocenianej zmiany i zmiana nie jest odwracalna. Biorąc pod uwagę analizę tych kryteriów zespół dokonujący zmiany wyciągnął sprzeczny wniosek w zakresie znaczenia zmiany.

Naruszone przepisy:

art. 5 ust. 1 w związku z art. 4 ust.2 rozporządzenia 402/2013;

Dowód:

Raport z oceny znaczenia zmiany”.

- 2) w przypadku, o którym mowa w lit. a) powyżej, usunięcie nieprawidłowości/niezgodności będzie polegało na ponownej analizie kryteriów oceny znaczenia zmiany z uwzględnieniem sformułowanych nieprawidłowości/niezgodności i z uwzględnieniem wytycznych zawartych w „Liście kontrolnej dotyczącej stosowania Rozporządzenia 402/2013” i ponownej decyzji co do znaczenia zmiany.

W przypadku, gdy wnioskodawca przeprowadzi analizę kryteriów znaczenia zmiany, zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013, nieprawidłowość/niezgodność należy uznać za usuniętą;

- 3) w przypadku, o którym mowa w lit. b) powyżej, usunięcie nieprawidłowości/niezgodności będzie polegało na podjęciu przez wnioskodawcę decyzji, że zmiana jest znacząca i przeprowadzeniu procesu zarządzania ryzykiem określonym w Załączniku I do rozporządzenia 402/2013;
- 4) w przypadku nieusunięcia nieprawidłowości/niezgodności zgodnie z pkt 2) lub 3) powyżej, wobec wnioskodawcy wszczęte powinno zostać postępowanie na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym³, zgodnie z którym „Prezes UTK nakazuje, w drodze decyzji, usunięcie nieprawidłowości w określonym terminie w razie stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących obowiązków zarządców, przewoźników kolejowych oraz użytkowników bocznic kolejowych w zakresie bezpieczeństwa transportu kolejowego”;
- 5) w razie niewykonania decyzji wydanej na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym na wnioskodawcę należy nałożyć karę pieniężną na podstawie art. 66 ust. 2aa ustawy o transporcie kolejowym, zgodnie z którym „Prezes UTK, uwzględniając zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu oraz jego możliwości finansowe, może nałożyć, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 5000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym”;

3 Ustawy z 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (Dz. U. 2021 r. poz. 1556)

Powiązane przepisy prawa

Art. 14 ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym w związku z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013.

Opis zagadnienia

Rozporządzenie 402/2013 nie zawiera przepisów dotyczących egzekucji obowiązków w nim zawartych, w tym sankcji za ich naruszenie. Przepisy te zawarte są w ustawie o transporcie kolejowym. Niniejsza rekomendacja wskazuje, jakimi instrumentami prawnymi Prezes UTK zamierza zapewnić zgodne z rozporządzeniem 402/2013 zarządzanie ryzykiem zmian.

Przewodniczący zespołu

**KAMIL WILDE
WICEPREZES URZĘDU
TRANSPORTU KOLEJOWEGO DS.
BEZPIECZEŃSTWA**

*/Dokument podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym./*

Informacje w tej sprawie można uzyskać pod numerem tel.: 22 749 15 30

Urząd Transportu Kolejowego – Departament Techniki i Wyrobów

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego przetwarza przekazane dane osobowe zgodnie z przepisami. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie www.utk.gov.pl/pl/rodo